

Özgürlüğü seçerek kendini bulmak mümkün mü?

Rachel Cusk 'Diğer Ev'de evli ve çocuklu bir kadın karakter olan M.'nin özgürleşmeye yönelik yaptığı ve onu yıkıma götüren iki girişiminin, birinci tekil şahıstan itiraflarını sunuyor. M. kitap boyunca kendini, monologlarıyla tanımaya, yaşadıklarını yorumlamaya çalışıyor.

ERHAN TEK TEN
erhan.tekten@gmail.com

Diğer Ev' Rachel Cusk'ın 2018'de 'Övgü' ile 'Outline Üçlemesi'ni tamamlamasından bu yana yazdığı ilk kurgu eseri. Edebiyat eleştirmenleri tarafından övgüyle bahsedilen üçlemenin anlatıcısı Faye, çeşitli karakterlerle karşılaştığında onlarla konuştuklarını anlatan kurnaz bir hikâye paylaşımcısıydı. Uçaklarda ve konferanslarda, insanlarla yaptığı konuşmalarla onların hayat hikâyelerini ve sırlarını ortaya döküyor, ancak kendisi hakkında çok az şey anlatıyordu. 'Diğer Ev'de anlatıcı M., Faye gibi değil. Gereğinden fazla konuşkan hatta. İtiraflarını coşkuyla dile getirirken biraz da utanç. Aslında M. kitap boyunca kendini, monologlarıyla tanımaya, yaşadıklarını yorumlamaya çalışıyor. **M., Faye'in anti-tezi gibi görünüyor. Bu sefer anlatıcısı, Cusk'ın temel kaygılarından birini Faye'in aksine öne çıkarmayı başarıyor. Kendini özgürleştirmeye yönelik tüm çabalar yıkıma yönelik atılan adımlar mı oluyor?**

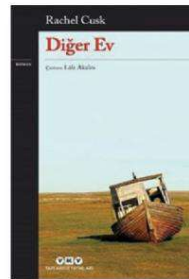
Roman, Faye gibi yazar olan M.'nin, yıllar önce bir trende şeytanla karşılaştığını anlatması ve yaşadığı aydınlanma anlarıyla başlıyor. "Paris'ten dönerken trende nasıl şeytana rastladığımı ve bu karşılaşmadan sonra, genellikle nesnelerin yüzeylerinin altında hiç kıpırdamadan duran kötülüklerin nasıl kabarıp hayatın bütün parçalarının üstüne boşaldığını bir zamanlar sana anlatmıştım, Jeffers. Bu, pisliğin etrafa bulaşması gibi bir şeydi. Her şeye sızıyor ve her şeyi bozuyordu." Anlatıcı aynı gün ünlü ressam L.'nin yapıtlarından oluşan sergiye gidiyor. Ressamın otoportresini gördükten sonra eş ve genç bir annenin güvenli kimliğiyle yaşadığı hikâyesinden tamamen uyanıyor. Portre, yalnız olduğunu görmesini sağlıyor. "L.'nin tablolarından çıkan ve bana kendini böylesine açık seçik ifade eden söz neydi diye merak edeceksin. Şuydu: Buradayım."

Ahlaki dürüstlüğün özgürlük olduğuna inanan anlatıcı, eşinden ayrılıyor. Çocuğunun velayetini de alamayan M. kendine başka bir hayat kuruyor. Aslında roman, kimliği hiçbir zaman açıklanmayan Jeffers'a yazılmış bir mektup gibi görünüyor. Ancak tüm anlatı bir

monolog da olabilir gibi duruyor.

Şimdi anlatıcı nerede olduğunu söylemediği, 'gelgit arazisi' diye isimlendirdiği, medeniyetten uzak, huzurlu bataklıkta yeni kocası Tony ile birlikte yaşıyor. Paris'teki o günden 15 yıl sonrasında bahsediyor. L.'yle hiç tanışmadıkları halde derin bir dostluk paylaştıklarına inanan M., ressamı 'gelgit arazisi'nin resmini yapması için evlerine davet ediyor. Daha doğrusu Tony ile misafirlerini ağırlamak için inşa ettikleri 'Diğer Ev'e. Anlatıcı 'gelgit arazisi'ni, kendisinin aksine L.'nin bir sanat eserine dönüştüreceğine inanıyor. Bunu gözleriyle görür, bataklık arazisi ve kıyı şeridi tuval üzerine sanatsal bir şekilde işlenirse tamamen özgürleşeceğini ve hayatının tamamlanacağını düşünüyor. L., 'yirmilerinin sonlarında, duruşundaki hava, giyim kuşam bakımından çevresiyle tamamen uyumsuz, büyüleyici bir yaratık' Brett ile gelince M. hata yaptığının farkına varıyor. İlerleyen günlerde de işler M.'nin umduğu gibi gitmiyor. L.'nin varlığı onun kendi için düşündüğü cömert, dürüst ve ahlaklı bir insan değil de muhtaç, aldatan ve kontrol sahibi bir kadın olduğunu ortaya çıkarıyor. M. ile ilgili belki de kitabın en aydınlatıcı pasajı da şu: "Hafif şakacı bir ifadeyle bana baktı. 'Ama sizi gerçek anlamda göremiyorum' dedi. 'Neden göremiyorsunuz?' diye sordum. Bu sanıyorum ruhumun en dibinde yatan sözdü, hep sorduğum ve hâlâ da sormak istediğim çünkü henüz bir cevap alamadığım şeydi."

M.'nin esrarengiz üslubu, orijinal iç gözlem anlatımı, samimiyeti ve hikâyedeki gizemi sürdüren boşluklarla, hayatını yok etmeye yönelik iki girişiminin birinci tekil şahıstan itiraflarını, Jeffers'ın yerine kendinizi koyarak dinlemelisiniz.

DIĞER EV

Rachel Cusk
Çeviren: Lale Akalın
Yapı Kredi Yayınları, 2022
136 sayfa, 26 TL.